

bryder igjennem, end til at skyde den fremad. Enkelte Mænd kunne ganske vist i Diebliffet blive Frihedens Talsmænd; men siger man, at de have skabt Friheden, saa tager man faare feil og viser, at man paa det Punkt ikke har noget meget dybt Blik. — Der er jo af forskjellige Talere blevet peget tilbage paa alle Ministeriets store og gode Gjerninger. Men naar vi nu f. Ex. skulle betragte den høitagtede Kultusministers store og gode Gjerninger, saa viser det sig dog, at Kirken regjeredes absolutistisk, da han begyndte sit Regimente — og hans Regimente har jo været siden 1855 med korte Afbrydelser — men Kirken regjeres absolutistisk endnu den Dag i Dag; medens han og hans Venner have haft Magten, have de ikke gjort Noget for, at Menighederne virkelig kunne faae Del i Kirkens Styrelse. Det er altsaa lige saa meget, ja mere ham end os, der i denne lange Narværelse, hvori han har haft Magten, har forhindret Udviklingen paa dette Omraade. Og hvorledes forholder det sig saa med de Forslag, han har forelagt os. Hvis man havde taget dem Punkt for Punkt, saaledes som Ministeren har forelagt os dem, saa vilde Stillingen have været den, at vi havde faaet Skin for Virkelighed. Og naar man paaberbaerer sig Reformere og Fremskridt, skulde man bevise det, og naar ærede Medlemmer sagde, at den ene Lønningsslov var lige saa god som den anden, er der tillige godtgjort, at der i Penge er 400,000 Rd. Forskel — ikke at tale om, at Kirkens Egenomsret fremdeles vedbliver at spøge. Det ærede Medlem er altsaa ikke i Stand til at sige os de store Goder, som skulde naas ved det Lovforslag, som han omtalte som en stor Reform. Endelig er der Lovforslaget om Præsternes Kaldelse. Jeg skal ikke komme ind paa Realiteten, det er kun det ærede Medlem, som har fremdraget den, men der veed man, at man endog saa vilde faae mindre Ret, end man nu har, nu kan man dog sige, naar man vil have Nogen, men efter Forslaget bliver det indskrænket til Halvdelen blandt Ansøgerne og saa aldeles Enstemmighed. Hvad vi fik, var blot en Naadesgave; jeg kan godt forstaa, at Mænd, som staa paa Standtidens Standpunkt, kunne finde, at det er nok, at vi ere raadgivende Stænder, og Folket høist spørges: Vilde I have det eller det, men jeg kan ikke forstaa, det er mig ikke fatteligt, at man er i Stand til at kunne lade sig nøie med dette efter en 25-aarig fri Forsatning. — Og nu paa Skolens Omraade. Ja, den ærede Kultusminister har forelagt os et Lovforslag om Almueskoleloven, men jeg vil

dog spørge de Herrer, som vilde dømme mildt, om de tro, at det vil bringe Liv og Fremskridt frem i en eneste Skole. Vilde det Forslag ikke lade de Uvuelige blive siddende, om vi havde vedtaget det Punkt for Punkt, i Embeder, og ikke givt den Uvuelige nogen Udset til at komme lidt stærkere frem. Jeg siger derfor, at der er ikke Spor af Fremskridt i dette Forslag, det er et Forslag, som fuldstændig hører den gamle Tid til. (Søren Jørgensen: Det er et Tilbagefald.) Det ærede Medlem for Veile Amts 4de Bølgfreds siger, at det er et Tilbagefald, og jeg skal gjerne give ham Ret deri. — Og nu de lærde Skoler. Det Lovforslag, som blev gennemført efter saa megen Modstand, ere selv de Klogeste blandt de Kløge nær ved at sige, har ført os af Afken og i Uden. Nu vil man fremdrage Middelskoleloven endnu stærkere end før og nedtrykke Kapaciteten og den virkelige Dygtighed og kvalen den funde Livskraft. (Afbrydelse af Kjær.) Min ærede Nabo siger, at man bagved siger, at det er en kolossal Usandhed. Jeg maa f. Ex. henvise det ærede Medlem til Doktor, Stiftsphysikus Krebs; jeg antager, han kan være lige saa berettiget som det ærede Medlem, og der er mange flere (Afbrydelse af Brjz: Jeg mente Almueskolen.).

Formanden: Det ærede Medlem bedes om ikke at afbryde Taleren.

Th. Nielsen: Ja, til Almueskolen har jeg dog virkelig noget Kjendskab, og det ærede Medlem vil blive Bævis skulbig for, at Ministerens Lovforslag om Almueskolen vil bringe større Liv og Fremskridt og Sving i vort hele Skolevæsen, og det trænge vi til; vi trænge til en Skolelov, som passer til Tiden, men det, der er forelagt, er intet Fremskridt eller snarere et Tilbagefald. — Der er flere Gange af ærede Talere saa stærkt henvist til, at det var en underlig Stilling, man vilde give Landstinget, og at det var en aldeles feil Tanke, at Ministeriet skulde kunne have nogen Indflydelse saa at sige paa dettes Beslutninger. Men lad os kun se paa Bølgmenighedsloven, som er skruet op til et stort Hødepunkt, og har været behandlet for kort Tid siden. Er det ikke klart, at dersom Ministeren istedenfor at sige: Jeg modsætter mig bestemt de stillede Ændringer, havde sagt: jeg tilraader det bestemt, havde der ikke været Tvivl om deres Bedtagelse, thi de fik jo endog saa efter Ministerens Modstand en Minoritet, der grændsede stærkt op til Flertallet. Jeg tilstaa, at jeg forstaa ikke, at der skulde være